

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO
9. ROČNÍK ZÁKLADNEJ ŠKOLY

SYNERGIA

WWW.INKY.SK

49

Rozumná odpoveď = 1 kredit

Kto nám **zhrnie**, o čom bola minulá hodina?

Štyri etapy vývoja vzťahov.

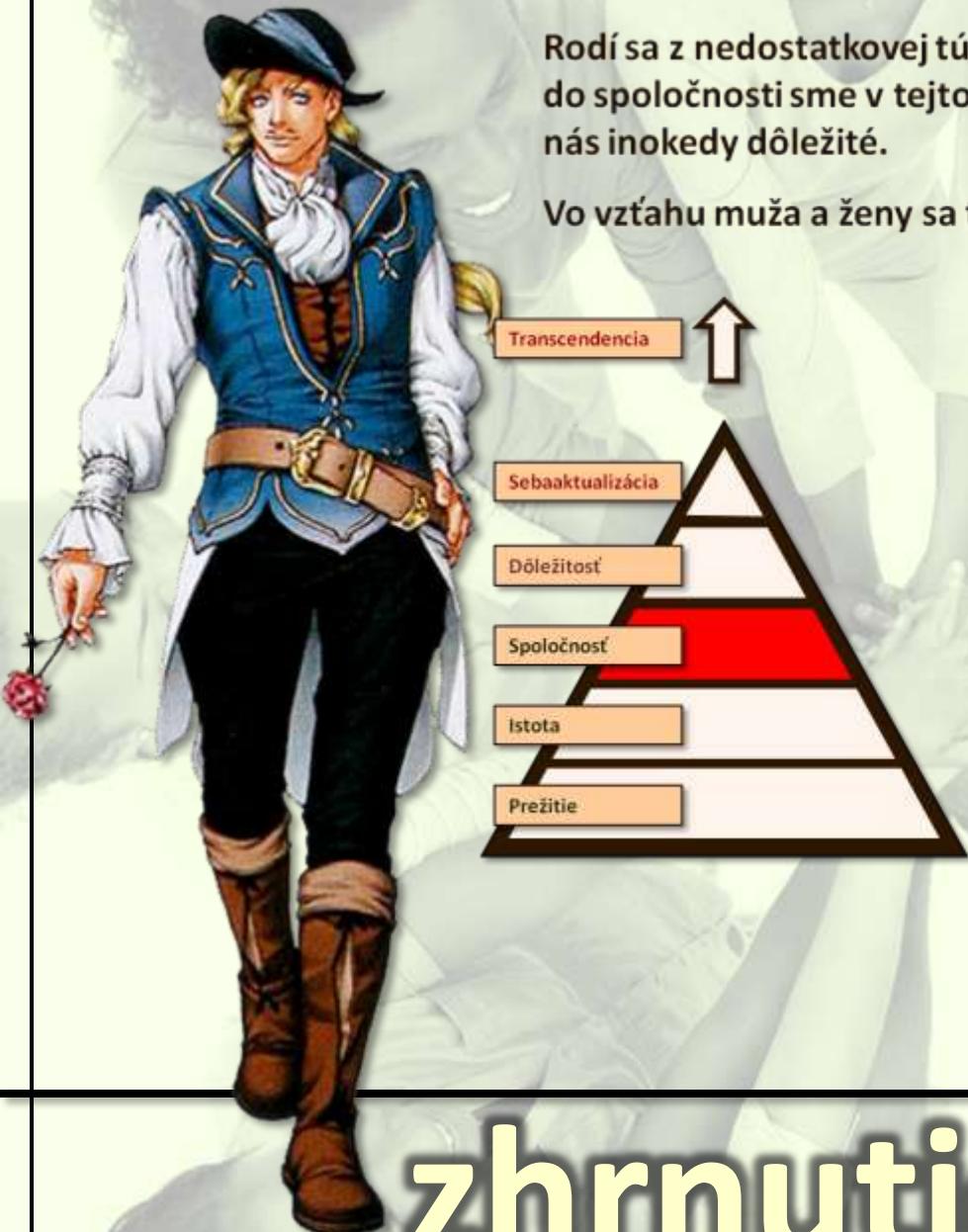
Ako súvisia s Maslowovou hierarchiou
potrieb?

---

zhrnutie z minula

Rodí sa z nedostatkovej túžby po spoločnosti. V záujme zapadnutia do spoločnosti sme v tejto chvíli schopní obetovať veci, ktoré sú pre nás inokedy dôležité.

Vo vzťahu muža a ženy sa tu nachádza úroveň zamilovanosti.

- **Slušnosť**, zdvorilosť, kultivovanosť...
- **Pretvárka**, divadlo, neúprimnosť,...
- **Povrchná diskusia o veciach**
- **Neosobnosť**, vyhýbanie sa „JA“, „TY“ a osobným témam všeobecne
- **Zovšeobecňovanie**, nekonkrétnosť
- **Vyhýbanie sa konfliktom**
- **Neuvedomovanie (alebo potláčanie)** individuálnych odlišností a rozdielov, snaha o rovnakosť, určitú uniformitu

zhrnutie z minula

CHAOS

Pseudokomunita je nudná... po čase zovšednie (je to nakoniec len „hygienická potreba“). Obety, ktoré sme sprvu prinášali, nám už nepripadajú oprávnené. Postupujeme súčasne na úroveň dôležitosti a pýtame sa na svoje miesto. Začína boj o presadenie seba oproti ostatným a snaha zabrániť iným ovládnuť a prekonáť nás.

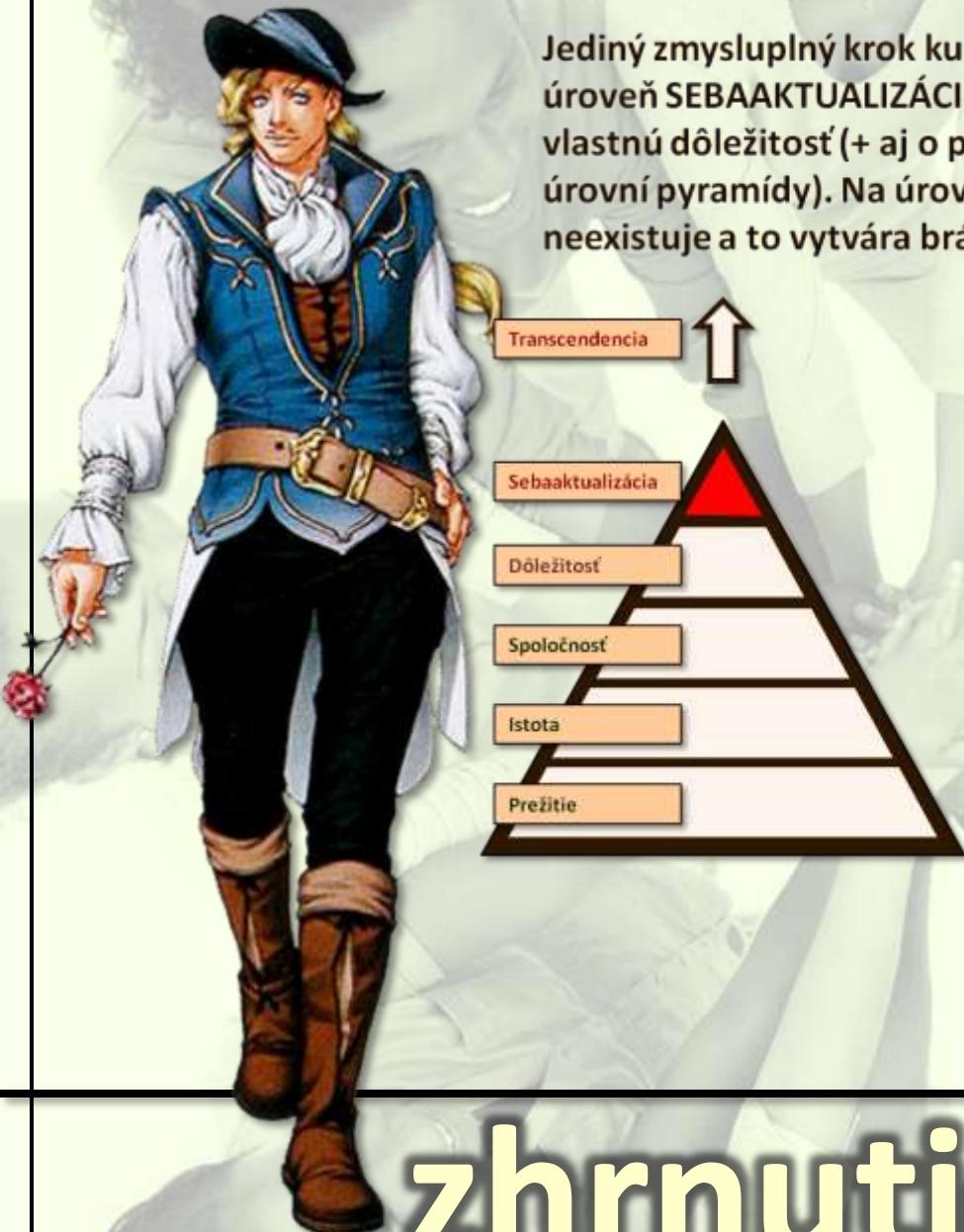

- Odlišnosti vyplávali na povrch – snaha **vymazat** ich.
- **Zameranosť na „tých druhých“** – problém je v tom, že „oni“ robia zlé veci, keby to robili „podľa mňa“, tak by nebol žiadnen problém!
- Dobre mienené, ale úplne scestné **pokusy zmeniť, obrátiť**, či „**uzdraviť**“ niekoho druhého presvedčaním a nátlakom
- **Hluk, nekreativnosť, nekonštruktívnosť**
- **Formovanie podskupiniek, strán, frakcií,...**
- **Pokus zvládnuť chaos organizáciou a pravidlami: „Urobte to podľa mňa...!“**
- **Občas volanie po autoritatívnom vodcovi**

zhrnutie z minula

PRÁZDONA

Jediný zmysluplný krok ku opravdivým zrelým vzťahom je postup na úroveň SEBAAKTUALIZÁCIE a opustenie konfliktnej roviny zápasu o vlastnú dôležitosť (+ aj o presadenie si vlastných istôt z ešte nižších úrovni pyramídy). Na úrovni sebaaktualizácie už potreba konfliktu neexistuje a to vytvára bránu ku vzťahom.

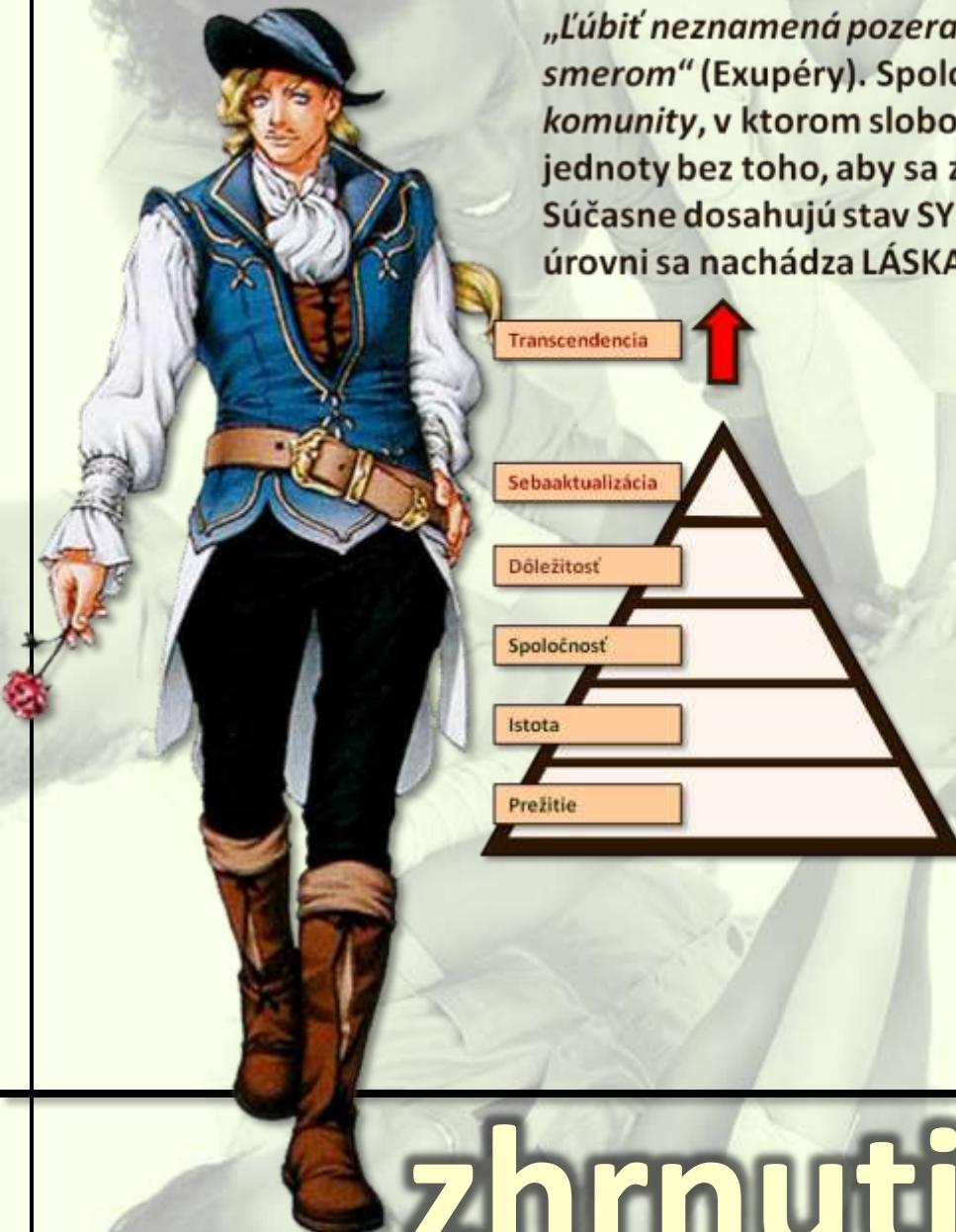
ZANECHÁVAME TU BARIÉRY VZŤAHOV:

- **OČAKÁVANIA** – „Malo by to vyzeráť takto a takto...“
- **PREDSUDKY** – rozdelenie ľudí na „ťuťkov“, „spojencov“ a „konkurentov“
- **IDEOLOGIE** a neomylné teológie a neomylné riešenia
- **Potreba „PREROBIŤ“** ostatných na nás obraz (a tak na nich uplatňovať svoju moc a zvyšovať svoju prestíž a dôležitosť)
- **Potreba KONTROLOVAŤ** beh vecí a budovať skupinu na nás obraz: zo strachu zo zlyhania (osobná porážka, prehra), ale aj zo strachu z neznáma, z nového, netušeného (narušenie našej istoty)...

zhrnutie z minula

KOMUNITA

„Lúbit’ neznamená pozerat’ jeden na druhého, ale pozerat’ jedným smerom“ (Exupéry). Spoločný presahujúci cieľ je základom pre vzťah komunity, v ktorom slobodní a samostatní ľudia tvoria úzke vzťahy jednoty bez toho, aby sa zriekli svojej slobody a samostatnosti. Súčasne dosahujú stav SYNERGIE a jednoty v odlišnostiach. Na tejto úrovni sa nachádza LÁSKA.

- Jemný pokoj, ticho, počúvanie, hlboký mier – pretože dôvod zápasenia sa pominul.
- Akceptácia ostatných takých, ako sú – bez potreby meniť niekoho, či prispôsobovať svojim predstavám a tak nad ním uplatňovať svoju moc a zvýrazňovať seba.
- Jednota v odlišnostiach, ktoré nerozdeľujú, ale obohacujú.
- Konsenzus v diskusii – cieľom už nie je presadenie seba, ale dobro a pravda
- Neautoritatívnosť – „samí vodcovia“ – netreba už „krotiteľa“...
- Otvorenosť radosti i bolesti, hlboké zdieľanie svojho vnútra, aj toho najskrytejšieho – ZRANITEĽNOSŤ – ostatní už nepredstavujú hrozbu...
- Jasný zmysel pre duchovno
- Zábavnosť, nadhľad, radostnosť

zhrnutie z minula

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
priplomienky?**

DOMÁCA ÚLOHA

Ak ste nestihli na hodine...:

Predstavte si, že ste rodičia.

Vaša dcéra (syn) sa Vás pýta, **čo by ste jej poradili, podľa čoho by si mala vyberať svojho budúceho životného partnera.**

Čo by ste jej na základe dnešnej, ale aj minulých lekcií poradili? Aké vlastnosti by mala hľadať a čomu sa vyhýbať?

Kvalitné vypracovanie = 1 kredit

NA DNEŠNEJ HODINE...

Dnes si povieme o jednej
úžasnej veci, ktorá je ovocím
tímovej práce – a hlavne
komunity:

O SYNERGII!

Rozumná odpoveď = 1 kredit

Čo znamená slovo
SYNERGIA,
SYNERGICKÝ?

otázka

SYNERGIA

syn = spolu

ergazomai = pracovať

**„spolupráca, súčinnosť,
spolupôsobenie,
spoluovplyvňovanie,
posilňovanie“**

(Slovník cudzích slov)

SYNERGICKÝ EFEKT:

„Označuje situace, kdy výsledný účinek současně působících složek je větší než souhrn účinků jednotlivých složek. Někdy se symbolicky vyjadřuje jako „1+1>2“

(wikipedia.cz)

Synergia je skúsenosť, týkajúca sa v našom prípade tímovej (čiže spoločnej) práce, ktorá hovorí že:

- ak napríklad 10 ľudí koná niečo spoločne ako tím, v skutočnosti dokáže viac,...
- ... než keby všetkých 10 ľudí vynaložilo rovnaké množstvo práce, ale bez tímovej spolupráce.

SYNERGIA

sy
erg

„Co je to synergy? Jednoduše řečeno je synergy taková spolupráce, kdy dva nebo více lidí společně nalézá lepší řešení, než jakých by mohli dosáhnout jednotlivě. Nejde o to, zda bude po mé, nebo po vašem, jde o to, zda společně budeme postupovat lépe a úspěšněji. Synergie je odměna, je to sladké ovoce, které si můžete vychutnat, když se naučíte žít v souladu s ostatními návyky, především s návykem „Myslete způsobem výhra-výhra" a s návykem „Nejdříve se snažte pochopit, potom být pochopeni".“

(Sean Covey)

„Synergia je všadeprítomná v prírode. Ak dáte dokopy dva kusy dreva, znesú oveľa väčšiu záťaž než znesie každý z nich sám osebe. Celok je väčší než suma jeho časti. Jeden plus jeden sú tri alebo i viac.“

(Stephen Covey)

SYNERGIA

sy
erg

„Co je to synergy? Jednoduše řečeno je synergy taková spolupráce, kdy dva nebo více lidí společně nalézá lepší řešení, než jakýkoli z nich by dokázal dosáhnout samotný.“

„Sp
spa
spa
pos

mém
lépe
může
návy
s náv

NAPLNO TO PLATÍ O STAVE KOMUNITY, ktorá sa stáva niečím ako „skupinovým organizmom“, ktorý je viac, než len súhrnom jeho členov – aj preto sú pravé komunity aj ideálnymi tímmi:

„Bionovým* nejdůležitějším vkladem, znamenajícím zásadní zlom, byl poznatek, že skupina není prostou sbírkou individualit, ale organismem s vlastním životem. ... skupina je něčím víc než souhrnem svých částí - je to živoucí nezávislý organismus.“

(M. Scott Peck, odborník na komunity)

* Wilfred Bion, britský psychiater, pracujúci v oblasti skupinovej terapie britských vojakov za II. svetovej vojny.

(Stephen Covey) tvo

Syr
spol

• al
drev
oseb
alebo

• ...
prá

číže

nosti

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
priplomienky?**

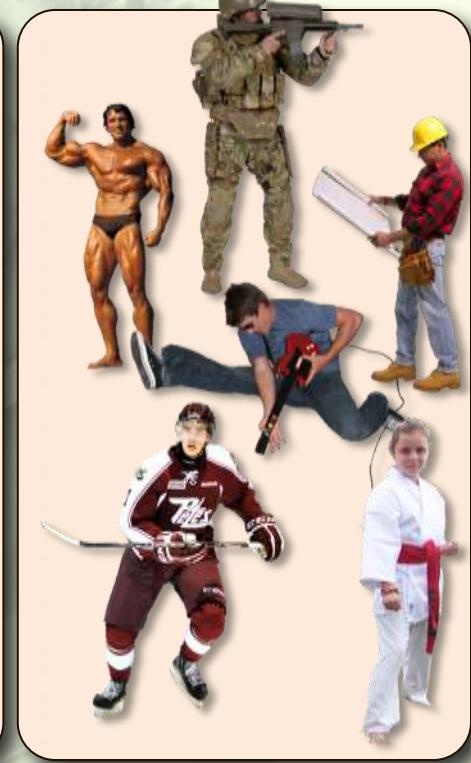
Rozumná odpoveď = 1 kredit

Nie vždy, keď sú pokope nejakí ľudia a niečo spolu robia, dosiahnu aj synergický efekt.

**ČO JE PODĽA VÁS
POTREBNÉ, ABY TAKÁTO
SYNERGIA NAOZAJ
NASTALA?**

otázka

Ktorá z týchto troch možností podľa Vás dokáže najlepšie odohrať hokejový zápas a byť tak najlepším hokejovým tímom?

Rozumná odpoveď = 1 kredit

otázka

Prečo práve
tento tím?

Rozumná odpoveď = 1 kredit

otázka

Čo más spoločné a čím sa odlišuje od zostavy vľavo?

Rozumná odpoveď = 1 kredit

otázka

Čo más spoločné a čím sa odlišuje od zostavy vpravo?

Rozumná odpoveď = 1 kredit

otázka

**Aký záver by ste
teda sformulovali na
základe tohto nášho
uvažovania?**

Rozumná odpoveď = 1 kredit

otázka

PREDPOKLADY SYNERGIE

1) OBOHACUJÚCE ODLIŠNOSTI

„Vážiť si rozdiely - mentálne, emocionálne, psychologické rozdiely medzi ľuďmi - je podstatou synergie. Klúčom k tomu je uvedomiť si, že všetci ľudia vidia svet nie taký, aký je, ale podľa toho, akí sú oni sami.“

(Stephen Covey)

Synergia je teda stav, v ktorom **odlišnosti nie sú prekážkou, ale vítaným a dôležitým obohatením.**

Presne toto je jeden zo základov stavu **KOMUNITY** z minulej lekcie.

TÍM = skupina ľudí s rôznymi schopnosťami, ktorí sa navzájom dopĺňajú a tak znásobujú svoje schopnosti a dosahujú synergický efekt.

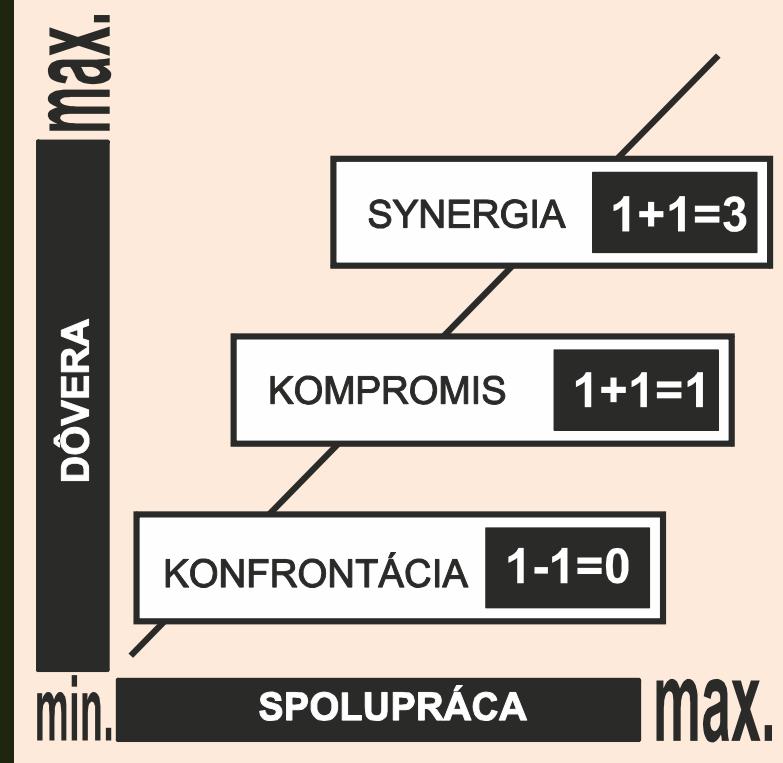
ZOSTAVA VĽAVO tieto odlišnosti nemá – a preto ani nedokáže vytvoriť synergický efekt.

PREDPOKLADY SYNERGIE

1) OBOHACUJÚCE ODLIŠNOSTI

„Vážiť si rozdiely - mentálne, emocionálne,

KOMUNITY z minulej lekcie.

KONFRONTÁCIA nastáva vtedy, ak sú rozdielnosti **PREKÁŽKOU**, každý vyžaduje prispôsobenie sa iných sebe samému – a výsledkom je **KONFLIKT** (= etapa **CHAOSU**).

KOMPROMIS nastáva vtedy, ak sa každý zriekne časti svojej odlišnosti, chápanych ako **PROBLÉM**, v prospech ostatných. Výsledkom je, že každý sa v niečom uspokojí, ale nikto nie je spokojný úplne. Toto je charakteristické pre etapu **PSEUDOKOMUNITY**, ale aj úniku **ZORGANIZOVANIA SA**.

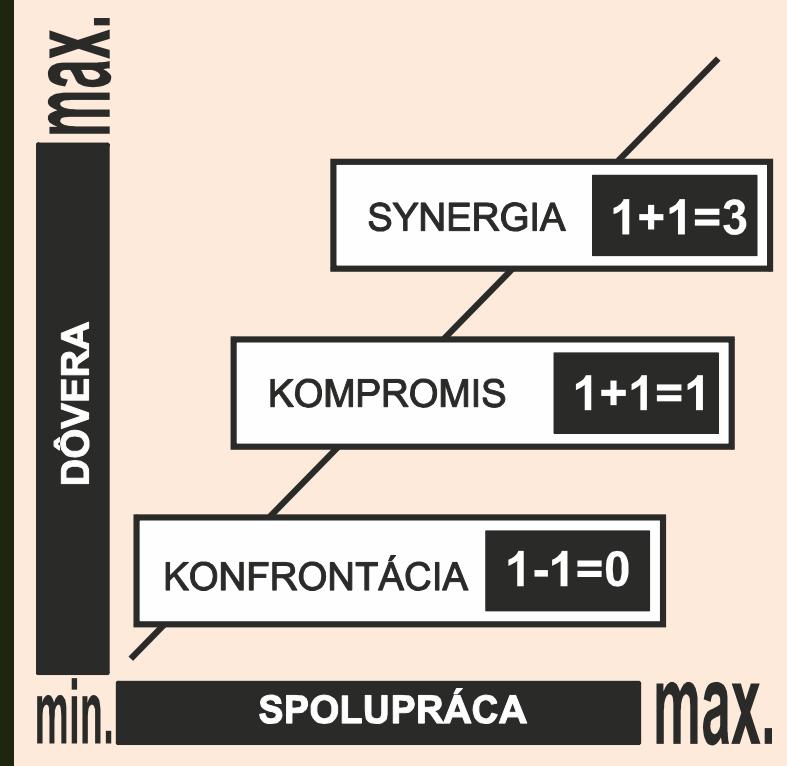
vytvoriť synergický efekt.

PREDPOKLADY SYNERGIE

1) OBOHACUJÚCE ODLIŠNOSTI

„Vážiť si rozdiely - mentálne, emocionálne,

SYNERGIA nastáva vtedy, ak spoločne s využitím svojich **ROZDIELNOSTÍ** ako cenených a vítaných **NÁSTROJOV** hľadáme a nachádzame riešenia a spôsoby, ktoré sú nové, často nikým z členov netušené, ale súčasne pre všetkých naplno priateľné.

Výsledkom je **KONSENZUS**, v ktorom sú všetci stotožnení s nájdeným riešením a všetci sú úplne **USPOKOJENÍ** výsledkom, ktorý je vďaka synergii spravidla **lepší, než aký si predstavovali a v aký na začiatku dúfali...**

KOMUNITY z minulej lekcie.

vytvoriť synergický efekt.

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
priplomienky?**

PREDPOKLADY SYNERGIE

2) SPOLOČNÝ CIEL A HODNOTY

Ak nemáme zhodu v cieľoch –

*napríklad vo firme nevieme, či
chceme vyrábať automobily, alebo
pestovať kaleráb*

**– asi ľahko budeme môcť
spolupracovať na dosahovaní
spoločného cieľa, ktorý nejestvuje...**

TÍM = skupina ľudí, ktorí napriek svojim odlišnostiam zdieľajú rovnaký cieľ a rovnaké hodnoty na ceste jeho dosahovania.

ZOSTAVA VPRAVO sa odlišuje aj v oblasti cieľa, predstavy o podobe úspechu, hodnôt,... – a preto nedokáže byť tímom.

PREDPOKLADY SYNERGIE

2) SPOLOČNÝ CIEL A HODNOTY

Ak nejestvuje zhoda v cíli a v hodnotách, potom platí zásada, že ak nie je možný vzťah VÝHRA – VÝHRA (nielen kompromis – kompromis), potom je lepšie vzťahy netvoríť a ísť každý svojou vlastnou cestou (porov. S. Covey).

Neznamená to, že sa staneme nepriateľmi, alebo že sa nemáme radi.

Naopak, je to prejav VZÁJOMNÉHO REŠPEKTU A ÚCTY:

- k DRUHÉMU, ktorého sa nesnažíme pripútať k sebe, podriadíť si ho (= konfrontácia), či ochudobniť ho (= kompromis);
- ale aj k SEBE, kedy takisto uznávame aj svoju slobodu a svoje právo ísť za cieľmi, o ktorých sme dospeli k záveru, že sú správne a stotožnili sme sa s nimi.

V podstate aj toto je forma princípu „POCHOPIŤ A BYŤ POCHOPENÝ“.

podobe úspechu, hodnôt,... – a preto nedokáže byť tímom.

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
priplomienky?**

TÍMOVÉ ROZHODOVANIE

- **DEFINUJTE** problém / cieľ / príležitosť / záujem / zámer / ...
- **ČO CHCÚ ONI?** („Najprv pochopit...“)
- **ČO CHCEM JA?** („... potom byť pochopený!“)
- **BRAINSTORMING** (hľadanie riešení)
- **VYHODNOTENIE** (výber riešenia najlepšieho pre všetkých)
- **SYNERGIA** – spoločná práca na spoločnom úspechu.

= pochopit' a byť pochopený;

= postoj
VÝHRA – VÝHRA;

Priliehavý príklad = 1 kredit

**Použili ste už
niekedy podobný
postup, alebo ho
aspoň zažili?**

otázka

TÍMOVÉ ROLE

Okrem rôznych zručností,
vedomostí, schopností,...

... **RÔZNORODOSŤ V TÍME** je ešte
zvyšovaná tým, že jeho členovia
si osvojujú isté špecifické

TÍMOVÉ ROLE,

ktoré v rámci tímu „hrajú“ a **v**
ktorých najlepšie využívajú svoje
schopnosti a talent.

TÍMOVÉ ROLE - PRÍKLADY

1. **INOVÁTOR / VIZIONÁR** – tvorivá zložka tímu. Prináša nové a neočakávané nápady a vízie.
2. **PLÁNOVAČ** – dokáže víziu previesť na konkrétny a uskutočniteľný plán.
3. **POZOROVATEĽ / KRITIK** – je vecný, odmeranejší a tichý. Je obozretný, neuniknú mu chyby, vyhodnocuje, má objektívny náhľad na realitu, vidí plusy aj minusy. Myslí kriticky. Skôr ako urobí konečné rozhodnutie, dôkladne zváži vplyv všetkých faktorov. Má vynikajúce pozorovacie schopnosti, dokáže upozorniť na možné problémy, obvykle má pravdu.
4. **HĽADAČ ZDROJOV** – dokáže nachádzať potrebné zdroje. informácie, kontakty, známosti, peniaze,...
5. **REALIZÁTOR** – je prakticky orientovaný. Aplikuje a realizuje nápady v praxi. jeho doménou je skôr realizovanie a uskutočňovanie vecí, než ich tvorenie, či plánovanie. Bez neho by sa veci vymysleli, naplánovali, ale neuskutočnili.
6. **DOKONČOVATEĽ** – dotáhuje veci do konca, aby boli perfektné, detailista. Je metodický, svedomitý, pozná všetky kritériá, vie čo kedy kam poslat a ako to má vyzerat.
7. **KOORDINÁTOR / FACILITÁTOR** – pokojný a sebaistý, prirodzená autorita. Prácu rozdeľuje tak, aby správny človek robil správnu prácu, rozpozná, na čo ľudia majú a na čo nie. Vyzdvihnutím silných stránok zvyšuje sebavedomie aj menej výrazným členom. Má zmysel pre povinnosť. Plní úlohu vodcu, má prehľad, dobre komunikuje, určuje priority., pomáha tímu byť opravdivým tímom a nielen „oddielom na povel“.
8. **FORMOVAČ / MOTIVÁTOR** – dodáva tímu motiváciu a energiu, je impulzívny a priebojný a dokáže mobilizovať tím k akcii.
9. **TÍMOVÝ PRACOVNÍK / BAVIČ** – vytvára dobrú atmosféru, stmeľuje. Dokáže tlmit konflikty, je dobrý poslucháč, prejavuje záujem o problémy ostatných a dokáže ich pochopiť. Funguje ako nenápadný harmonizátor, keď tam nie je, až vtedy ľuďom dôjde, čo tam robil.
10. **ŠPECIALISTA** – je skutočný odborník vo svojej oblasti. Dodáva odbornú úroveň, výsledky jeho práce dodávajú prestíž tímu.

Kvalitné vypracovanie = 1 kredit

Predstavte si svoju triedu ako TÍM!

- Akú tímovú rolu (možno dokonca aj dve role) by ste si sami pre seba zvolili?
- koho by ste v rámci triedy obsadili do rolí:
  - INOVÁTOR / VIZIONÁR
  - PLÁNOVAČ
  - KOORDINÁTOR / FACILITÁTOR
  - POZOROVATEĽ / KRITIK
  - REALIZÁTOR
  - TÍMOVÝ PRACOVNÍK / BAVIČ
  - komu by ste pririekli aj viac, ako jednu rolu (najviac dve)?
- Na záver skúste spoločne **zostaviť**, ako by mohol vyzerat' Vás „triedny tím“!
- Je možné to **v praxi** nejako využiť?

úloha

DOMÁCA ÚLOHA

Akým spôsobom by ste mohli **princíp synergie využiť** na Váš

PROJEKT VYUŽITIA VÁŠHO „HLASU“ V PROSPECH VAŠEJ ŠKOLY / TRIEDY?

Kvalitné vypracovanie = 1 kredit

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO
9. ROČNÍK ZÁKLADNEJ ŠKOLY

KONIEC

WWW.INKY.SK